

STERİL OLMAYAN ELDİVENİN SAĞLIK HİZMETİ VERİRKEN UYGUN KULLANIMI

Bu bilgiler Joanna Briggs Institute'nun (JBI) aşağıdaki kaynağından çevrilmiş ve özetlenmiştir. Bunun için JBI'dan gerekli izinler alınmıştır.

Tania Marin (MPH BHSc)

SORU 1: Steril olmayan eldivenin sağlık hizmeti verirken uygun kullanımına ilişkin mevcut en iyi kanıt nedir?

CEVAP:

Klinik gerçekler:

Enfeksiyon önleme ve kontrol protokolleri, bilinen veya şüphelenilen her enfeksiyon durumunda, sağlık çalışanları tarafından tüm hasta bakım aktiviteleri için uygulanır.¹⁻⁴ Non-steril (NS) eldivenin doğru kullanılması, hem hastaları hem de sağlık çalışanlarını elleriyle taşınabilecek enfeksiyon ajanlarına maruz kalmaya karşı koruyabilir.¹⁻⁴ Ancak NS eldiven ellerin kontaminasyonuna karşı tam koruma sağlamaz ve bu nedenle NS eldiven giymek uygun el hijyeni uygulama gereksinimini ortadan kaldırmaz.⁴ NS eldiven giyilmesi ve değiştirilmesi gerektiği, ayrıca kullanımının gerekli olmadığı spesifik klinik durumlar vardır.⁴

- Eldiven giymek, el dekontaminasyonu ve güvenli hijyen uygulamalarına bir alternatif değildir. Eldiven giyilmeden önce ve çıkarıldıktan sonra eller sabun ve su ile yıkanmalı veya alkol bazlı solüsyon ile ovulmalıdır.¹ (Düzyey 2 ve Düzyey 5)
- Eldiven giymek, sağlık çalışanlarından hastalara çapraz bulaşın önlenmesine katkıda bulunabilir. Ancak uygun kullanılmadığı durumda bunun tam tersi olması da mümkündür.¹ (Düzyey 2)
- NS eldiven, aseptik teknik kullanılırken ve hasta bakımı sırasında kan veya diğer potansiyel enfeksiyöz materyaller (örneğin vücut sıvıları, nemli vücut maddeleri ve

tükürük, müköz membranlar ve bütünlüğü bozulmuş cilt) ve/veya kontamine maddeler ve/veya yüzeylerle doğrudan temas etme olasılığı varsa giyilmelidir.^{3,4} (Düzey 5)

- NS eldiven bir hastadan diğer hastaya geçerken mikroorganizmaların (vankomisine dirençli enterokok [VRE], metisiline dirençli Staphylococcus aureus [MRSA] gibi çoklu ilaca dirençli mikroorganizmaların) bulaşmasını önlemek için ve/veya tek bir hastanın bakımı sırasında vücut bölgelerinin çapraz bulaşını önlemek için değiştirilmelidir.⁴ (Düzey 5)
- NS eldiven giyilmeden önce ellerin cilt bütünlüğünün değerlendirilmesi gereklidir; enfeksiyöz ajanların vücuda girmesini önlemek için herhangi bir çizik veya sıyrık varsa üzeri örtülmelidir.^{2,3} (Düzey 5)
- Hasta bakımı bittiğinde eldiven hemen çıkarılmalı ve atılmalıdır.⁴ (Düzey 5)
- Uzun süre eldiven giymek, iritasyon ve dermatit gibi cilt sorunları riskini artırabilir.⁴ (Düzey 5)
- Eldiven yırtılmışsa veya kirlenmişse değiştirilmelidir.² (Düzey 5)
- Yetersiz kaynaklara sahip veya eldiven temininin sınırlı olduğu sağlık hizmeti ortamlarında bile eldivenin yeniden kullanılması önerilmez. Eldivenlerin değiştirilmemesi organizmaların bulaşmasına katkıda bulunabilir.^{1,4} (Düzey 2 ve Düzey 5)
- NS eldiven, en son olarak, diğer tüm kişisel koruyucu ekipmandan (KKE) sonra giyilmelidir. Eldiven giymek için: (1) ilk eldiveni kutuya dokunmadan çıkarın; (2) eldiveni giyin ve eldivensiz elle bu ele dokunmayın; (3) ikinci eldiveni eldivensiz elle çıkarın; (4) eldivenin bileğe yakın bölümünü dış yüzeyinden tutarak kıvrın ve eldiveni giyin.^{2,3} (Düzey 5)
- KKE'yi çıkarma sırası eldiven, önlük, göz koruyucu ve cerrahi maske şeklinde olmalıdır. Eldiveni çıkarmak için: (1) diğer eldivenli elle dışından tutarak eldiveni çıkarın; (2) çıkardığınız eldiveni eldivenli elinizde tutun; (3) eldivensiz elin parmaklarını diğer eldivenin bilek bölümünün altından geçirin; (4) ikinci eldiveni ilk eldivenin üzerine geçecek şekilde çıkarın ve (5) çöp kutusuna atın.^{2,3} (Düzey 5)

Kanıt Özellikleri

Bu özette yer alan kanıtların kaynakları şunlardır:

- 18 gözlemsel ve 5 yarı deneysel çalışmanın sistematik derlemesi.¹
- Uzman görüşleri.^{2,3}
- Klinik uygulama kılavuzları.⁴

En İyi Uygulama Önerileri

- NS eldiven, aseptik teknik kullanılırken ve hasta bakımı sırasında kan veya diğer potansiyel enfeksiyöz materyaller (örneğin vücut sıvıları, nemli vücut maddeleri ve tükürük, müköz membranlar ve bütünlüğü bozulmuş cilt) ve/veya kontamine maddeler ve/veya yüzeylerle doğrudan temas etme olasılığı varsa kullanılmalıdır. (Düzy B)
- Eldiven giyilmeden önce açık cilt bölgelerinin (çizik, kesik vb.) değerlendirilmesi yapılmalıdır. (Düzy B)
- Eldiven giyilmeden hemen önce el hijyeni sağlanmalıdır. (Düzy B)
- Eldiven yırtılmışsa veya kirlenmişse değiştirilmelidir. (Düzy B)
- Hasta bakımı tamamlandığında eldiven hemen çıkarılmalı ve atılmalıdır. (Düzy B)
- Eldiven çıkarıldıktan hemen sonra el hijyeni sağlanmalıdır. (Düzy B)
- Reaksiyonlara ve cilt hassasiyetine neden olabileceği için eldivenin uzun süreli ve rastgele kullanılmasından kaçınılmalıdır. (Düzy B)

Kaynaklar:

1. Picheansanthian W, Chotibang J. Glove utilization in the prevention of cross transmission: a systematic review. JBI Database System Rev Implement Rep. 2015;13(4):188–230.
2. Cochrane J, Jersby M. When to wear personal protective equipment to prevent infection. Br J Nurs. 2019;28(15):982-4.
3. Ford C, J Park L. How to apply and remove medical gloves. 2019; 28(1):26-8. 4. World Health Organization. Gloves use information leaflet. 2009:4.